

**Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi
na terenie Związku Gmin Powiatu Dzierżoniowskiego
„ZGPD-7” za 2018 rok**

Kwiecień 2019 r.

1. Cel przygotowania analizy

Analizę stanu gospodarki odpadami na terenie Związku Gmina Powiatu Dzierżoniowskiego „ZGPD-7” sporządza się w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych związku w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi.

2. Podstawa prawna sporządzenia analizy

Wymóg sporządzenia analizy wynika art. 3 ust 2 pkt 10 oraz art. 9tb ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz. U. z 2018 poz. 1454 z późn. zm.) – zwanej dalej Ustawą oraz § 6 ust. 1 pkt 12 statutu Związku. Analizę sporządzono na podstawie sprawozdań złożonych przez podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości oraz rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi, przygotowanego na podstawie art. 9q Ustawy oraz innych danych wpływających na koszt systemu gospodarowania odpadami komunalnymi.

3. Ogólna charakterystyka systemu gospodarowania odpadami na terenie Związku Gmin Powiatu Dzierżoniowskiego

- 1) W 2018 r. w ramach gminnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, odpady odbierane były z nieruchomości zamieszkałych, przez podmioty wybrane w postępowaniach przetargowych (2014 r.) na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych z terenu:
 - a) Gmina Miejska Dzierżoniów – konsorcjum: Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o., ul. Bielawska 15B, 58-200 Dzierżoniów oraz ECO Ekologiczne Centrum Odzysku Sp. z o.o., ul. Bielawska 6, 58-250 Pieszyce;
 - b) Gmina Dzierżoniów - Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o., ul. Bielawska 15B, 58-200 Dzierżoniów oraz podwykonawcę Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o., ul. Dzierżoniowska 31, 58-260 Bielawa;
 - c) Miasto i Gmina Niemcza - ECO Ekologiczne Centrum Odzysku Sp. z o.o., ul. Bielawska 6, 58-250 Pieszyce.

Umowy na odbiór i zagospodarowanie odpadów zostały zawarte na okres od 01.01.2015 r. do 31.12.2018 r.

- 2) Odpady komunalne odbierane są w postaci zmieszanej i selektywnej.

Zmieszane odpady komunalne z terenu gmin członkowskich odbierane są z częstotliwością:

- a) Gmina Dzierżoniów, Miasto i Gmina Niemcza, Miasto Dzierżoniów (tereny o zabudowie jednorodzinnej, szeregowej) - raz na tydzień.
- b) Miasto Dzierżoniów (obszar centrum i osiedli o zabudowie wielorodzinnej) - do trzech razy w tygodniu.

Zbiórka selektywna odbywa się w systemie indywidualnym i zbiorowym:

- a) System indywidualny (workowy), obejmuje zabudowę jednorodziną. Odbiór posegregowanych odpadów odbywa się raz w miesiącu, w workach z podziałem na:
 - szkło bezbarwne – worek z oznaczeniem szkło bezbarwne,
 - szkło kolorowe – worek z oznaczeniem szkło kolorowe,
 - papier i tektura – worek z oznaczeniem papier,
 - metale, tworzywa sztuczne i opakowania wielomateriałowe – worek z oznaczeniem metale i tworzywa sztuczne.
- b) System zbiorowy, obejmuje zabudowę wielorodzinną. Zbiórka segregowanych odpadów realizowana jest w oparciu o ogólnie dostępne zestawy czterech pojemników, do zbiórki: szkła białego i kolorowego, papieru oraz metali, tworzyw sztucznych i opakowań wielomateriałowych.

Odbiór odpadów odbywa się:

- w Mieście Dzierżoniów, papier oraz metale i tworzywa sztuczne - nie rzadziej niż raz na tydzień, szkło - nie rzadziej niż raz na miesiąc, nie dopuszczając jednak do przepełnienia pojemników,
- w Gminie Dzierżoniów oraz Mieście i Gminie Niemcza - nie rzadziej niż raz na miesiąc, nie dopuszczając jednak do przepełnienia pojemników.

Odebrane zmieszane odpady komunalne przekazywane były w 2018 r., do instalacji do mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych: ul. Ceglana 10, 58-260 Bielawa; Zawiszów 5, 58-100 Świdnica i Ścinawka Dolna 86, 57-410 Ścinawka Średnia, posiadających status Regionalnych Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych (RIPOK) dla regionu południowego, zgodnie z Wojewódzkim Planem Gospodarki Odpadami dla Województwa Dolnośląskiego.

Na terenie Związku Gmin ze strumienia odpadów komunalnych wydziela się również: zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, odpady wielkogabarytowe, odpady zielone i biodegradowalne – kuchenne, przeterminowane leki i chemikalia (farby, rozpuszczalniki), baterie i akumulatory, opony, odpady budowlane i rozbiórkowe.

Wyżej wymienione odpady były odbierane w Punktach selektywnego zbierania odpadów komunalnych – PSZOK, zlokalizowanych w:

- ul. Bielawska 15b, 58-200 Dzierżoniów – dla mieszkańców Miasta i Gminy Dzierżoniów;
- ul. Wrocławska 3a-3b, 58-230 Niemcza – dla mieszkańców Miasta i Gminy Niemcza.

W 2018 r. punkty były czynne w środy w godz. 11:00-19:00 oraz w soboty w godz. 8:00 – 16:00.

Ponadto na terenie gmin członkowskich Związku realizowana była objazdowa zbiórka odpadów wielkogabarytowych, zużytego sprzętu elektrycznego, w Mieście Dzierżoniów – raz w roku, na terenie Gminy Dzierżoniów oraz Miasta i Gminy Niemcza – dwa razy w roku. Baterie są zbierane także w szkołach oraz budynkach użyteczności publicznej.

W ramach opłaty za gospodarowanie odpadami, nieruchomości zamieszkałe są wyposażane w pojemniki do gromadzenia zmieszanych odpadów komunalnych oraz worki do selektywnego zbierania odpadów surowcowych.

4. Liczba mieszkańców

Tab. 1. Ilość osób objętych systemem na podstawie deklaracji złożonych przez właścicieli oraz zarządców nieruchomości na dzień 31.12.2018 r.

Gmina	Liczba mieszkańców wg meldunków	Liczba mieszkańców wg deklaracji
Miasto Dzierżoniów	31 731	25 968
Gmina Dzierżoniów	9 181	6 836
Miasto i Gmina Niemcza	5 424	4 017

Różnica w liczbie mieszkańców zameldowanych a wykazanych w deklaracjach wynika z faktu przebywania poza miejscem zameldowania w związku ze studiami lub aktywnością zawodową.

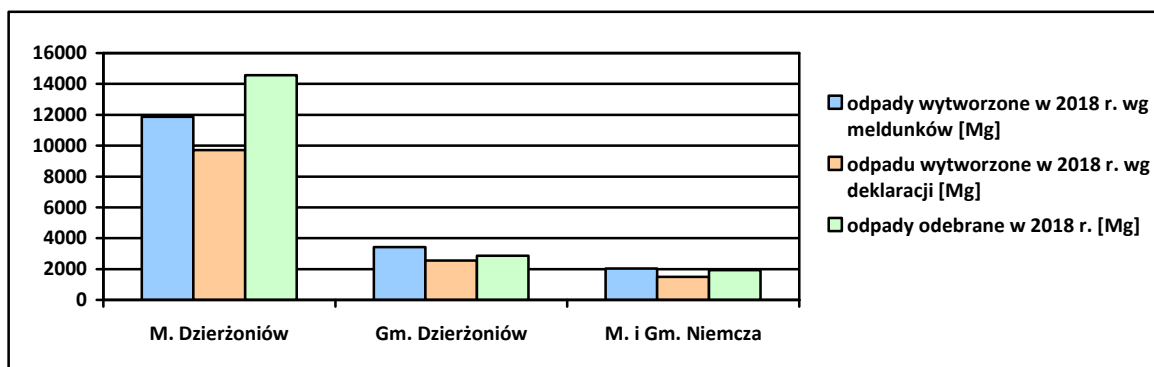
Tab. 2. Ilość osób wskazanych w deklaracjach o opłacie za odpady w odniesieniu do ilości zebranych zmieszanych odpadów komunalnych z nieruchomości w latach 2014 – 2018.

Rok	2014 r.	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.
Ilość mieszkańców na 20 grudnia	38443	37697	37409	37107	36 638
Ilość odebranych odpadów zmieszanych. Nieruchomości zamieszkałe [Mg]	11 282,6	11 437,8	11 945,8	12 143,4	12 150,0
Ilość odebranych odpadów segregowanych. [Mg]	681	900,7	961,2	1 018,3	1 014,5
Ilość odebranych odpadów zmieszanych. Nieruchomości niezamieszkałe [Mg]	2743,1	2807,6	3074,52	3161,07	3193,88

5. Ilość odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie Związku Gmin

Odpady komunalne, zgodnie z ustawą o odpadach są odpadami powstającymi w gospodarstwach domowych, z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji, a także odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych. Zgodnie z aktualnymi danymi opublikowanymi przez Główny Urząd Statystyczny szacuje się, że mieszkaniec Województwa Dolnośląskiego wytwarza rocznie ok. 374 kg odpadów komunalnych. Na poniższym wykresie zestawiono ze sobą: szacunkowe ilości odpadów wytworzonych przez mieszkańców, wyliczone w oparciu o: dane GUS i meldunki (stan na 31.12.2018 r.), dane GUS i ilość mieszkańców wynikającą z deklaracji oraz rzeczywistą ilość odebranych odpadów (odbiór zmieszanych i segregowanych odpadów sprzed nieruchomości, PSZOK, zbiórki objazdowe – z wyłączeniem odpadów z grupy 17).

Wykres 1. Szacunkowe ilości wytwarzanych odpadów komunalnych w odniesieniu do rzeczywistej ilości odebranych odpadów.

Dla Gminy Dzierżoniów oraz Miasta i Gminy Niemcza szacunkowe ilości wytworzonych odpadów zbliżone są do ilości odebranych odpadów. W Mieście Dzierżoniów ilość odebranych odpadów jest większa od szacunków, prawdopodobnie, w związku ze zlokalizowaniem tu wielu obiektów użyteczności publicznej oraz zakładów zatrudniających mieszkańców m.in. sąsiednich gmin. Ponadto ilość wytworzonych odpadów na mieszkańca wg GUS jest uśredniona dla całego województwa, dlatego dla części gmin, ilość odebranych odpadów może różnić się od szacunkowej ilości wytworzonych odpadów.

W dniach 19, 20. IV oraz 20, 21.IX na terenie gminy Dzierżoniów, 19.IV i 20.IX na terenie miasta i gminy Niemcza oraz w dn. 26 i 27.IX na terenie miasta Dzierżoniów odbyła się objazdowa zbiórka odpadów wielkogabarytowych i zużytego sprzętu elektrycznego.

Tab. 3. Ilości odpadów zebranych w ramach zbiórek objazdowych w latach 2015 - 2018 r.

L.p.	Gmina	Ilość zebranych odpadów [Mg]			
		2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.
1	Miejska Dzierżoniów	14,1	25,9	45,7	33,0
2	Dzierżoniów	43,5	56,5	99,4	100,7
3	Miasto i Gmina Niemcza	7,7	9,5	31,5	20,1
4	Razem:	65,3	91,9	176,6	153,8

W 2018 r. nastąpił spadek ilości odpadów wielkogabarytowych odebranych w ramach zbiórek objazdowych, o 13 % w stosunku do ubiegłego roku.

Tab. 4. Odpady komunalne odebrane z terenu Związku Gmin w roku 2018.

Kod odpadów	Rodzaj odebranych odpadów	Masa odebranych odpadów [Mg]		
		Miasto Dzierżoniów	Gmina Dzierżoniów	Miasto i Gmina Niemcza
20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	11 344,67	2 425,78	1 633,36
20 01 11	Tekstylna	1,60	-	-
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	0,34	2,74	-
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	277,20	-	-
20 03 02	Odpady z targowisk	94,60	-	-
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	205,08	109,06	20,54
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	348,28	25,99	16,80
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	22,13	17,88	4,56
15 01 06	Zmieszane odpady opakowaniowe	271,13	90,94	43,90
15 01 07	Opakowania ze szkła	237,94	131,70	66,60
16 01 03	Zużyte opony	-	-	-
17 01 01	Odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	2 997,40	-	-
17 01 02	Gruz ceglany	100,38	-	-
17 01 07	Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglano-ceramicznego, odpadów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06	253,44	-	8,24

Tab. 5. Odpady komunalne odebrane w punktach selektywnego zbierania odpadów komunalnych w 2018 r.

Kod odpadów	Rodzaj odebranych odpadów	Masa odebranych odpadów [Mg]		
		Miasto Dzierżoniów	Gmina Dzierżoniów	Miasto i Gmina Niemcza
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	4,90	0,74	-
15 01 06	Zmieszane odpady opakowaniowe	6,70	1,05	-
15 01 07	Opakowania ze szkła	8,30	0,44	-
16 01 03	Zużyte opony	27,88	3,12	-
17 01 01	Odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	672,19	19,23	-
17 01 07	Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06	85,40	-	152,40
20 01 32	Leki inne niż wymienione w 20 01 31	0,43	-	-
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	5,25	0,01	1,80
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	245,15	25,15	44,40
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	658,20	24,30	97,50

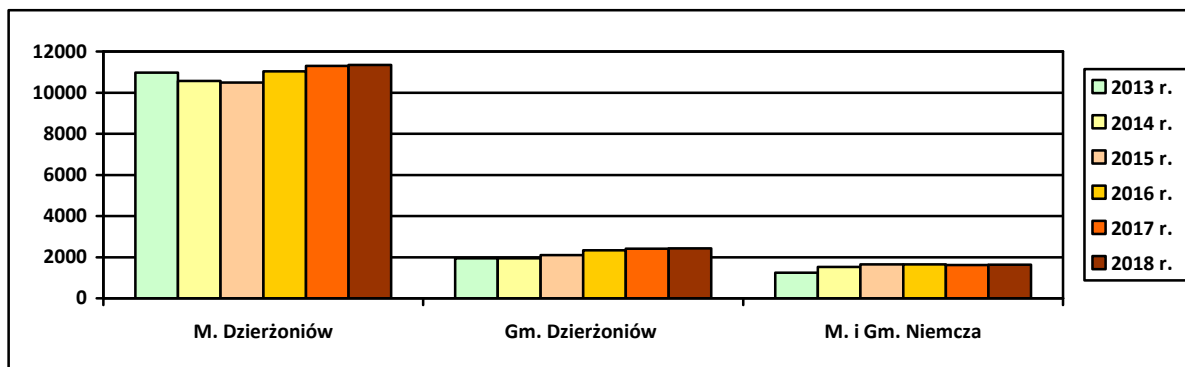
Tab. 6. Odpady komunalne zebrane w punktach skupu surowców wtórnych w 2018 r.

Kod odpadów	Rodzaj odebranych odpadów	Masa odebranych odpadów [Mg]		
		Miasto Dzierżoniów	Gmina Dzierżoniów	Miasto i Gmina Niemcza
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	707,7	8,9	4,4
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	24,4	-	-
15 01 04	Opakowania z metali	58,2	-	-
15 01 07	Opakowania ze szkła	10,6	-	-

Tab. 7. Ilość odpadów powstających w procesie mechaniczno – biologicznego przetwarzania oraz pozostałości z sortowania odpadów odbieranych z terenu gmin, poddanych składowaniu w 2018 r.

Gmina	Kod odpadu	Rodzaj odpadu	Masa odpadów [Mg]
Miejska Dzierżoniów	19 05 99	Inne nie wymienione odpady z tlenowego rozkładu odpadów stałych (kompostowania)	666,296
Dzierżoniów	19 05 99	Inne nie wymienione odpady z tlenowego rozkładu odpadów stałych (kompostowania)	139,624
Miasto i Gmina Niemcza	19 05 99	Inne nie wymienione odpady z tlenowego rozkładu odpadów stałych (kompostowania)	94,97

Wykres 2. Ilość zmieszanych odpadów komunalnych (20 03 01) odebranych z terenu gmin [Mg].

W odniesieniu do roku 2017 r. nastąpił niewielki wzrost ilości odebranych zmieszanych odpadów komunalnych, o 0,4 % w Mieście Dzierżonów, o 0,2 % w Gminie Dzierżonów i o 1,2 % w Mieście i Gminie Niemcza. Wzrost ilości zebranych odpadów segregowanych, rok do roku, wyniósł 4,2 %.

6. Ocena możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania.

Zgodnie z Wojewódzkim Planem Gospodarki Odpadami dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2016 - 2022 gminy członkowskie Związku wchodzi w skład południowego regionu gospodarki odpadami. W 2018 r. zmieszane odpady komunalne (20 03 01) odebrane z terenu Związku trafiały do instalacji mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych: w Bielawie, ul. Ceglana 10, 58-260 Bielawa, w Zawiszowie, Zawiszów 5, 58-100 Świdnica oraz w Ścinawce Dolnej, 57-420 Radków. Uchwała nr XLIII/1451/17 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 21 grudnia 2017 r. w sprawie wykonania Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Dolnośląskiego 2016-2022 (Dz. Urz. Woj. Dol. poz. 5607 z dnia 29 grudnia 2017 r.) określa instalacje przewidziane do obsługi regionu południowego. Zdolności przerobowe instalacji RIPOK w Bielawie (obsługującej gminy członkowskie Związku) do mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych oraz kompostowni odpadów zielonych i innych bioodpadów, są wystarczające w stosunku do ilości odbieranych odpadów. Na terenie regionu południowego istnieją 2 składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne o statusie instalacji regionalnej, o łącznej wolnej pojemności – 1 829 758 m³. W związku z prognozowanym zmniejszeniem masy odpadów po przetworzeniu kierowanych do składowania, spowodowanym podnoszeniem wydajności technologii przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, wolna pojemność składowisk pozwoli na składowanie pozostałości po przetworzeniu odpadów przez okres ok. 39 lat. (Źródło: WPGO na lata 2016-2022).

7. Potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi.

W roku 2018 Związek Gmin nie realizował zadań inwestycyjnych z tytułu składowania, recyklingu czy odzysku odpadów komunalnych i z tego też tytułu nie poniesiono żadnych kosztów.

Tab. 7. Instalacje do przetwarzania odpadów w południowym regionie gospodarki odpadami wg. WPGO 2016-2022

Rodzaj instalacji	Regionalne instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych - RIPOK	Instalacje przewidziane do zastępczej obsługi regionów - IZ
	Lokalizacja instalacji	
Mechaniczno-biologiczne przetwarzanie zmieszanych odpadów komunalnych – MBP	ul. Ceglana 10 58-260 Bielawa	
	Ścinawka Dolna 57-420 Radków	
	Zawiszów 5 58-100 Świdnica	
	ul. Beethovena 58-300 Wałbrzych	
Przetwarzanie selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów – Kompostowania	ul. Ceglana 10 58-260 Bielawa	
	Ścinawka Dolna 57-420 Radków	
	Zawiszów 5 58-100 Świdnica	
	ul. Beethovena 58-300 Wałbrzych	
Składowanie odpadów powstających w procesie mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych – Składowisko	Ścinawka Dolna 57-420 Radków	ul. Beethovena 58-300 Wałbrzych
	Zawiszów 5 58-100 Świdnica	

8. Koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych.

Łączne koszty poniesione w związku z odbiorem i zagospodarowaniem odpadów komunalnych za 2018 rok, wyniosły dla:

- Gminy Miejskiej Dzierżoniów – 3 816 280,52 zł brutto,
- Gminy Dzierżoniów – 996 290,79 zł brutto,
- Miasta i Gminy Niemcza – 594 076,57 zł brutto.

W 2014 r. przeprowadzono postępowania przetargowe na odbiór i zagospodarowanie odpadów z terenu gmin członkowskich na lata 2015 – 2018. Stawki opłat za gospodarowanie odpadami w latach 2015 - 2017 wynosiły: 12,00 zł w przypadku, gdy odpady komunalne zbierane i odbierane są w sposób selektywny i 15,00 zł w przypadku nie prowadzenia selektywnej zbiórki. Od 1 stycznia 2018 r. stawki opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi, w związku ze wzrostem opłat środowiskowych za składowanie odpadów, wzrosły do: - 13 zł miesięcznie/os., jeżeli odpady są segregowane i 17 zł miesięcznie/os., jeżeli odpady nie są segregowane.

9. Poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych, osiągnięte przez gminy członkowskie w 2018 r.

Zapisy art. 3b oraz 3c Ustawy obligują gminy do ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania, oraz do osiągnięcia poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 15 grudnia 2017 r. w sprawie poziomów ograniczenia składowania masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji (Dz. U. z 2017 r. poz. 2412), określa poziomy ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych

do składowania w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r. Poziom, który musiał zostać osiągnięty w roku 2018 wynosi 40 %.

Tab. 8. Osiągnięty poziom ograniczenia składowania masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji.

	Wymagany poziom ograniczeni składowania %								
	2012 r.	2013 r.	2014 r.	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
	75	50	50	50	45	45	40	40	35
	Osiągnięty poziom %								
Gmina Miejska Dzierżoniów	63	1	0	0	0	12	3		
Gmina Dzierżoniów	179	4	0	0	0	23	6		
Miasto i Gmina Niemcza	56	0	0	0	0	11	2		

W celu utrzymania poziomu ograniczenia składowania masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji poniżej wymaganego w 2020 r. wskaźnika 35 %, składowaniu nie może podlegać więcej niż ok. 3996 Mg odpadów o kodzie 19 12 12 (inne odpady (w tym zmieszane substancje i przedmioty) z mechanicznej obróbki odpadów inne niż wymienione w 19 12 11) powstałych z odpadów komunalnych o wielkości powyżej 80 mm, co stanowi ok. 26 % masy odebranych zmieszanych odpadów komunalnych.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 grudnia 2016 r. w sprawie poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 2167), poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metalu, tworzyw sztucznych i szkła, dla 2018 roku wynosi 30 %.

Tab. 9. Osiągnięty poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metalu, tworzyw sztucznych i szkła.

	Wymagany poziom recyklingu %								
	2012 r.	2013 r.	2014 r.	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
	10	12	14	16	18	20	30	40	50
	Osiągnięty poziom %								
Gmina Miejska Dzierżoniów	18	28	32	29	36	37	53		
Gmina Dzierżoniów	16	19	29	30	36	41	38		
Miasto i Gmina Niemcza	15	12	24	25	32	32	31		

Gminy członkowskie osiągnęły poziomy recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metalu, tworzyw sztucznych i szkła za 2018 r. Do wyliczenia poziomów recyklingu przyjęto po raz pierwszy dane o ilości odpadów zebranych i przekazanych do recyklingu przez punkty skupu surowców wtórnych.

Natomiast w stosunku do innych niż niebezpieczne odpadów budowlano i rozbiórkowych, wymagany poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami, dla 2018 r. został określony na poziomie 50 %. Osiągnięty przez gminy członkowskie Związku poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami ww. frakcji odpadów wyniósł 100%.

Gminy członkowskie spełniają poziomy ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania oraz recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metalu, tworzyw sztucznych i szkła. Należy dążyć do rozwoju systemu selektywnej zbiórki odpadów zawierających szkło, papier oraz metal i tworzywa sztuczne, m.in. poprzez zwiększenie dostępności pojemników do selektywnej zbiórki, zwiększenie efektywności zbierania odpadów opakowaniowych od podmiotów gospodarczych oraz zwiększenia stopnia wydzielenia ww. frakcji odpadów w instalacji mechanicznego przetwarzania odpadów komunalnych.